Lietas Nr. 11200051913

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2015. gada 6. februārī

Aizkraukles rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Zālīte,
ar tiesas sēdes sekretāri G.Mečaju,
piedaloties prokuroram J.Duberim,
aizstāvim zvērinātam advokātam J.Zēģelem,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu L.Z., personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175. panta trešās daļas.
Tiesa

konstatēja

L.Z. celta apsūdzība par to, ka viņa izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), iekļūstot glabātavā.

Apsūdzībā norādīti noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, proti, 2013. gada 10. septembrī ap plkst. 11.50 L.Z. atradās „Dobeles patērētāju biedrības" veikala Nr.23 Dobeles novada, /adrese/ pagalmā, kur lasīja izsmēķus un ieraudzīja, ka veikala noliktavas durvis ir atvērtā stāvoklī un viņai radās noziedzīgs nodoms iekļut noliktavas telpā un izdarīt svešas kutamas mantas slepenu zādzību. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, mantkārīgu motīvu vadīta, iedzīvošanās nolūkā, būdama agrāk tiesāta par zādzību un citu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, pa atvērtajām durvīm iekļuva noliktavas telpā, kur, izmantojot, ka noliktavas telpā neviens neatrodas, L.Z. slepeni no T.R. piederošās somiņas paņēma naudas maku Ls 30 vērtībā, kurā atradās nauda Ls 795 dažādās naudas zīmēs, vadītāja apliecība uz T.R. vārda Ls 15 vērtībā, „Ergo" apdrošināšanas karte Ls 5 vērtībā, AS „Swedbank" debetkarte bez materiālas vērtības, ko visu aiznesa no noliktavas vietas un izmantoja savām vajadzībām. Tādejādi L.Z. izdarīja svešas T.R. piederošas kustamas mantas slepenu zādzību Ls 845 vērtībā. Ar šādām darbībām L.Z. izdarījusi Krimināllikuma 175. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētā L.Z. sevi par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina daļēji. Liecināja, ka tajā dienā devusies pa Dobeli lasīt izsmēķus. Ejot pa ielu, iegājusi caur vārtiem teritorijā, tur bijusi pirmo reizi. Gājusi ar domu lasīt izsmēķus. Šķūnītī, kura durvis bija atvērtas, bijis spainis ar izsmēķiem, slota, šaupele. No spaiņa izbērusi līdzi paņemtajā maisiņā izsmēķus un to ielikusi kabatā. Konteinerā arī bijuši izsmēķi. Domājusi, ka varbūt izsmēķus atradīs arī noliktavā, jo vairāk, jo labāk. Tāpēc tur iegājusi, bet tur izsmēķus neesot atradusi, tur viss bija tīrs un izslaucīts. Kā iet noliktavā, tā beņķis un galds uzreiz pie durvīm bijis. Tālāk neesot gājusi, uz beņķa stāvējusi somiņa, tā bijusi atvērta un to tās paņēmusi maciņu. Tad ātri devusies projām. Pa ceļam vīrietis viņu noķēris un aizvedis atpakaļ, kur viņa atdevusi maku cietušajai. Tad tikusi aizvesta uz Dobeles policiju, kur no viņas esot paņemta tabaka un salasītie izsmēķi. Ar nodomu zagt teritorijā neesot gājusi, arī noliktavā iekša neesot gājusi ar nodomu zagt. Teritorijā nevienu neesot redzējusi.

Pēc prokurora lūguma saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punktu apsūdzētās L.Z. pirmstiesas izmeklēšanā sniegtā liecība tika nolasīta tiesas izmeklēšanā. Pirmstiesas izmeklēšanā apsūdzētā liecinājusi, ka 2013. gada 10. septembrī dienas laikā, precīzu laiku nezinot, staigājusi par Dobeli un no miskastēm lasījusi cigarešu izsmēķus. Aizgājusi līdz veikalam, kas atrodas netālu no benzīntanka, kas atrodas netālu no izbrauktuves no Dobeles uz Jelgavas pusi un aizgājusi aiz veikala, kur atrodas miskastes. Tur pamanījusi, ka veikala durvis ir atvērtas, tāpēc gājusi pa tām iekšā ar domu, ka tur varbūt ir izsmēķi. Ieejot, redzējusi, ka izsmēķu tur nav, bet pamanījusi baltas krāsas somiņu, tā bijusi atvērta, paskatījusies tajā un redzējusi, ka tur ir sarkanas krāsas maks. Paņēmusi maku un mukusi prom uz pilsētas centra pusi. Pa ceļam viņu esot panācis kāds vīrietis un aizvedis atpakaļ uz veikalu, kur viņa labprātīgi atdevusi maku tā īpašniecei. Maka saturu nezinot. Nodoms nozagt maku viņai radies tad, kad ieraudzījusi to. Izdarīto ļoti nožēlo *(lietas 20. lapa)*. Pirmstiesas izmeklēšanā sniegto liecību apsūdzētā uzturēja, vienīgi liecināja, ka tur, kur bija maks, tās durvis esot bijušas aizvērtas, atvērtas bijušas šķūņa durvis.

Cietusī T.R. tiesas izmeklēšanā liecināja, ka apsūdzētā noliktavā iegājusi no sētas puses, kur ir noliktava un viņas kabinets. Apsūdzētā esot noķērusi to brīdi, kad apkopēja izgāja no noliktavas izmest atkritumus un paņemt spaini un viņa bija izgājusi tajā brīdī veikala telpās. Svešas personas tur nestaigājot. Tas varēja būt kādas 3 min, kad noliktavā neviena neesot bijis. Teritorijai bija atvērti vārti, automašīnas braukāja visu dienu. Parasti noliktavas durvis tiek aizslēgtas. Noliktavas durvis bija aizvērtas. Noliktavā neviens nesmēķējot, arī placī pie noliktavas izsmēķus neesot redzējusi. Ieejot noliktavā, somu no durvīm nevarējis redzēt. Somu varot redzēt, pieniekot pie galda. Veikala teritorijā apsūdzētā iepriekš neesot manīta. Nozagtais maks ar visu tā saturu viņai tika atdots atpakaļ, tāpēc mantiska kaitējuma viņai nav.

Liecinieks A.B. tiesas izmeklēšanā liecināja, ka tas varējis būt 2013. gada rudenī, kad bija aizbraucis uz veikalu. Redzējis, ka no veikala aizmugures izskrien L.Z.. Veikalā no pārdevēju sarunām sapratis, ka L.Z. kaut ko paņēmusi. Tāpēc skrējis pakaļ L.Z., panācis viņu, redzējis viņai kaut ko kabatā. Aicinājis L.Z. iet viņam līdzi, prasījis, ko viņa paņēma. Teikusi, ka tas esot viņas maks. T.R. bija izsaukusi apsardzes darbiniekus un policiju,

kas notika tālāk, nezinot. Neredzēja, ka kāds viņu pārmeklētu. Veikala teritorijas vārti bija atvērti, no ielas teritorija ir labi redzama. Iespējams, ka teritorijā ir miskastes. Zinot, ka apsūdzētā smēķē, pats esot redzējis, ka pie miskastēm L.Z. uzlasa izsmēķus. Kad strādājis valsts policijā, esot bijuši gadījumi, kad L.Z. vienam pasažierim izvilkusi maku no kabatas, esot tendence staigāt pa kāpņu telpām, raustīt dzīvokļu durvis un, ja atvērtas, tad iet dzīvoklī un čamdīt jaku kabatas. Vai arī ieiet privātmājā, prasīt padzerties un kamēr tiek paņemts ūdens, tikmēr L.Z. kaut ko paņem. Arī pa iestādēm L.Z. staigājot.

Lieciniece I.B. tiesas izmeklēšanā liecināja, ka strādā par apkopēju veikalā. Gājusi izmest atkritumu spaini, iegājusi šķūnī. Iznākot no šķūņa, redzējusi, ka no noliktavas iznāk čigānu tautības sieviete. No noliktavas izgāja uz mazu mirkli. Noliktavas durvis bija pievērtas. Parasti tās tiek aizslēgtas. Durvis atslēgusi, kad nesusi miskasti. šķūnis no noliktavas atrodas kādus 5 m. Teritorijas vārti bija vaļā un vārti atrodas kādus 6 m attālumā no veikala. Iznākot no noliktavas, apsūdzēto neesot nekur manījusi. Miskastes ir teritorijā. Veikalā neviens nesmēķējot. Cigarešu izsmēķus esot pie veikala centrālās ieejas. Gadās, ka pie noliktavas kāds no šoferiem nomet izsmēķus. Pelnu trauka pie noliktavas durvīm nav, nav arī noliktavas telpā. Cietušās soma no durvīm nebija redzama.

Bez pašas apsūdzētās savas vainas atzīšanas par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem, cietušās un liecinieku sniegtajām liecībām, apsūdzētās L.Z. vainīgums izdarītajā naudas maka zādzībā apstiprinās ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un dokumentiem, pārbaudītiem tiesas izmeklēšanā, to kopumā un savstarpējā sakarībā.

Ar cietušās T.R. iesniegumu Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Dobeles iecirknim, ka 2013. gada 10. septembrī ap plkst.11./adrese/ no veikala „Dobeles patērētāju biedrība 23" veikala noliktavas telpām viņai tika nozagts maks, kurā atradās nauda Ls 795, vadītāja apliecība, „Swedbank" kredītkarte, „Ergo" apdrošināšanas karte *(lietas 6.lapa)*.

Ar veikala „Dobeles patērētāju biedrība 23" veikala noliktavas telpas un naudas maka apskates protokolu. Apskatē konstatēts, ka labajā pusē no ieejas durvīm, tālākajā labajā stūrī atrodas rakstāmgalds, blakus rakstāmgaldam - biroja krēsls, aiz tā uz durvju pusi novietots koka krēsls, uz kura atrodas baltas krāsas somiņa, kurā pēc cietušās liecībām atradās maks. Tika apskatīts maks, kuru apsūdzētā cietušajai labprātīgi atdeva, maks ir sarkans un tajā atrodas deviņas 20 Ls banknotes, piecas piecu latu banknotes, vadītāja apliecība, „Swedbank" karte, ERGO apdrošināšanas karte, divas 50 Ls banknotes, piecas simt latu banknotes *(lietas 9.lapa)*.

Novērtējusi lietā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa atzīst, ka ar tiem ir pierādīts apsūdzētās L.Z. vainīgums svešas kustamas mantas zādzības izdarīšanā, taču tiesa atzīst, ka nav iegūti pierādījumi par to, ka L.Z. iekļuva veikala noliktavā ar zādzības nodomu, proti, lai L.Z. darbības kvalificētu pēc Krimināllikuma 175. panta trešās daļas.

Tiesas spriešanā ietilpst ne tikai pienākums lemt par celtās apsūdzības pamatotību, bet arī pienākums ievērot vispārējos kriminālprocesa pamatprincipus, kas noteikti Kriminālprocesa likuma 1. pantā, proti, kriminmāltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums. Tiesai jāpanāk šis noregulējums, rīkojoties materiālo un procesuālo tiesību normu ietvaros, proti, atsevišķos gadījumos pēc savas iniciatīvas grozot apsūdzību atbilstoši tiesas noskaidrotajiem lietas faktiskajiem apstākļiem, piemēram, ja apsūdzēto rīcībā tiek konstatētas dalības vai līdzdalības pazīmes kāda cita noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un ja apsūdzības grozīšana nepasliktina apsūdzētā stāvokli un neierobežo viņa tiesības uz aizstāvību. Šāds pienākums tiesai jāpilda, ievērojot Kriminālprocesa likuma 23. pantā noteikto, ka krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdēs izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai arī atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā. Tas nozīmē, ka arī tiesa var grozīt celto apsūdzību, ievērojot kriminālprocesa pamatprincipus, tostarp apsūdzētā tiesības uz aizstāvību, lai panāktu krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu *(sk. Augstākās tiesas 2012. gada 11. oktobra lēmums lietā Nr. SKK- 379/2012)*.

Kriminālprocesa likuma 455. panta trešajā daļā noteikts, ka tiesa var atzīt par pierādītiem no apsūdzības atšķirīgus noziedzīgā nodarījuma faktiskos apstākļus, ja ar to nepasliktinās apsūdzētā stāvoklis un netiek pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka no L.Z. celtās apsūdzības izslēdzama noziedzīgā nodarījuma kvalificējošā pazīme – zādzības izdarīšana ar iekļūšanu, konstatējot, ka:

L.Z. izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību).

2013. gada 10. septembrī ap plkst. 11.50 L.Z. atradās „Dobeles patērētāju biedrības" veikala Nr.23 Dobeles novada, /adrese/ pagalmā, kur lasīja izsmēķus. Izsmēķu meklēšanas nolūkā, L.Z. iegāja veikala noliktavā. Neatrodot tur izsmēķus, izmantojot situāciju, ka noliktavas telpā neviens neatrodas, L.Z. radās noziedzīgs nodoms izdarīt svešas kustamas mantas slepenu zādzību. Īstenojot savu noziedzīgo nodomu, mantkārīgu motīvu vadīta, iedzīvošanās nolūkā, būdama agrāk tiesāta par zādzību un citu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, L.Z. slepeni no T.R. piederošās somiņas paņēma naudas maku Ls 30 vērtībā, kurā atradās nauda Ls 795 dažādās naudas zīmēs, vadītāja apliecība uz T.R. vārda Ls 15 vērtībā, „Ergo" apdrošināšanas karte Ls 5 vērtībā, AS „Swedbank" debetkarte bez materiālas vērtības, ko visu aiznesa no noliktavas vietas un izmantoja savām vajadzībām. Tādejādi L.Z. izdarīja svešas T.R. piederošas kustamas mantas slepenu zādzību Ls 845 vērtībā.

Ar šādām darbībām L.Z. izdarīja Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Šāda pārkvalificēšana, nemainoties nodarījuma faktiskajiem apstākļiem, nepaplašina apsūdzību un ir iespējama lietas iztiesāšanas stadijā, kā arī nepasliktina apsūdzētās stāvokli vai citādi nepārkāpj viņas tiesības uz aizstāvību. Tādejādi no pirmstiesas procesā celtās apsūdzības tiesa izslēdza norādi, ka L.Z. veikala noliktavā iekļuva zādzības nolūkā.

Vērtējot L.Z. darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa ņem vērā juridiskajā literatūrā izteikto viedokli, ka, lai mantas zādzību kvalificētu kā zādzību, kas saistīta ar iekļūšanu dzīvoklī vai citā telpā, izdarīta no glabātavas vai transportlīdzekļa, proti, pēc Krimināllikuma 175. panta trešās daļas, obligāti ir

jākonstatē kādā nolūkā vainīgais iekļuvis dzīvoklī vai citā telpā, glabātavā vai transportlīdzeklī un kad viņam radies nodoms nozagt svešu mantu. Ja persona tiesiski vai prettiesiski iekļuva dzīvoklī, citā telpā, glabātavā vai transportlīdzeklī kādā citā nolūkā un tikai vēlāk viņai radies nodoms nolaupīt kādu mantu, nodarījums nav kvalificējams kā izdarīts ar iekļūšanu telpā vai no glabātavas vai transportlīdzekļa *(sk. V.Liholaja. Noziedzīgu nodarījumu kvalifikācija: Likums. Teorija. Prakse. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2007, 387. lpp., U.Krastiņš, V.Liholaja, A.Niedre. Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs 3. Sevišķā daļa. Rīga: firma „AFS", 2007. 14.,15. lpp.).*

No minētā secināms, ka kvalificējošā pazīme „iekļūšana telpā" obligāti saistāma ar to, kādēļ persona iekļuvusi telpā vai citā glabātavā. Tikai tad, ja persona tur iekļuvusi mantas prettiesiskas iegūšanas nolūkā un to nozagusi vai mēģinājusi nozagts, viņas darbības ir pamats kvalificēt kā zādzību, kas saistīta ar iekļūšanu telpā vai citā glabātavā. Tas nozīmē, ka konkrētajā gadījumā jākonstatē, ka apsūdzētā L.Z. veikala noliktavā iegāja ar nodomu izdarīt tajā zādzību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 1. panta pirmo daļu pie kriminālatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi Krimināllikumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīga nodarījuma sastāva pazīmes.

Tiesību doktrīnā atzīts, ka noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija ir pilnīgas atbilstības konstatēšana starp nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma normā paredzētā konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm *(U.Krastiņš. Noziedzīgs nodarījums. Rīga, 2000, 26.lpp.).*

Kvalificējot noziedzīgo nodarījumu, tiek salīdzināti juridiski nozīmīgi notikuma apstākļi, kuri noskaidroti ar attiecināmiem, pieļaujamiem, ticamiem, pietiekamiem pierādījumiem, ar Krimināllikumā paredzēta noziedzīga nodarījuma sastāva obligātajiem elementiem (objekts, objektīvā puse, subjekts, subjektīvā puse). Turklāt par subjektīvās puses patieso saturu liecina ne tikai liecības, bet arī ar pierādījumiem konstatētā personas rīcība.

Konkrētajā gadījumā apsūdzētās L.Z. rīcība nesatur Krimināllikuma 175. panta trešās daļas kvalificējošo pazīmi – „iekļūšana telpā", proti, ne pirmstiesas izmeklēšanā, ne tiesas izmeklēšanā nav konstatēts, ka apsūdzētā ar zādzības nolūku iegāja veikala noliktavā. No apsūdzētās L.Z. pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības izriet, ka viņa veikala noliktavā gājusi ar domu tur atrast izsmēķus, nevis zagt. Analogu liecību par savu nodomu apsūdzētā L.Z. sniedza arī tiesas izmeklēšanā. Tiesas izmeklēšanā tika noskaidrots, ka nodoms nozagt naudas maku apsūdzētajai L.Z. radās tad, kad viņa noliktavas telpā bija iegājusi ar citu domu - tur atrast izsmēķus, un tad, kad izsmēķus tur neatrada, tikai tad, izmantojot situāciju, ka noliktavā nevienas personas nav, viņai radās nodoms no somas nozagt maku. Apsūdzētās nodoms noliktavā iet ar nodomu zagt nav pierādīts un nav arī izsecināms ne no viņas faktiskajām darbībām, ne arī no lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem to kopumā savstarpējā sakarībā. Tiesai nav pamata neticēt apsūdzētajai par zādzības nodoma rašanās brīdi, jo apsūdzētās liecības nav pretrunīgas, tās ir konsekventas, kā arī nav konstatēti pretēji pierādījumi apsūdzētās liecībai. Tādejādi nav pamata atzīt, ka L.Z. gāja noliktavā ar zagšanas nodomu. Prokurors apsūdzību par apsūdzētās L.Z. zagšanas nodoma rašanās brīdi balstīja uz pieņēmumu, bet tiesas izmeklēšanā netika konstatēts, ka apsūdzētā L.Z. būtu stāvējusi slēptuvē un, izmantojot piemērotu brīdi, iegājusi noliktavā zagt. Ja arī tā būtu bijis, tad arī šādas apsūdzētās darbības – stāvēšana slēptuvē un izdevīga brīža gaidīšana, kad viņu neviens neredz, nenorāda uz to, ka viņas nodoms būtu bijis iet noliktavā zagt. Arī izsmēķu meklēšanas nolūks neizslēdz šādas apsūdzētās darbības – stāvēšanu slēptuvē. Apsūdzētajai varēja būt savi iemesli, kāpēc viņa negrib, lai viņu redz, lasot izsmēķus. Cietušās T.R. liecinātais, ka izsmēķu teritorijā un noliktavā nav, ka neviens no veikala darbiniekiem nesmēķē, nenorāda uz apsūdzētās zagšanas nodomu, jo apsūdzētā to, ka teritorijā nav izsmēķu, arī var nezināt un viņai tas nebija jāzina. No apsūdzētās sniegtajām liecībām izriet, ka viņa veikala teritorijā meklēt izsmēķus gājusi tādēļ, ka tur bijušas miskastes, līdz ar ko lielāka iespēja tur atrast izsmēķus. Tajā pat laikā lieciniece I.B. liecināja, ka izsmēķi nereti teritorijā esot, tos nometot šoferi, kas pieved preci. Miskastes teritorijā ir. Prokurors norādīja, ka apsūdzētās atrašanās šķūnīti vai pie tā, kur viņa paņēmusi no spaiņa izsmēķus, faktiski neesot bijusi iespējama, jo tajā pašā laikā tur atradusies arī lieciniece I.B., kura bija iznesusi miskasti no noliktavas un nevienu neesot redzējusi. Šāds prokurora pieņēmums nav apstiprinājies ar pierādījumiem, jo nav pierādījumu lietā, no kuriem varētu izsecināt vienlaicīgu apsūdzētās un liecinieces atrašanos šķūnī. Pretēji prokurora viedoklim, tiesas ieskatā, ir iespējams, ka, kamēr lieciniece I.B. atradās šķūnī, tikmēr apsūdzētajai L.Z. bija iespējams atrasties neviena neredzētai pie šķūņa, no spaiņa paņemt izsmēķus un ieiet noliktavas telpā, kas ir izdarāms trīs minūšu laikā. No cietušās T.R. sniegtās liecības izriet, ka viņa noliktavas telpā neatradās kādas trīs minūtes. Savukārt lieciniece I.B. nevarēja pateikt savas prombūtnes laiku minūtēs, savu prombūtnes ilgumu novērtēja kā mazu brīdi. Notikuma vietas apskate, liecību pārbaude uz vietas, kas dotu iespēju saprast un apzināt apsūdzībā norādīto veikala teritoriju, attālumu starp šķūni un noliktavu, atrodoties šķūnī, iespēju redzēt ārpus šķūņa atrodošos kādu personu u.tml., lietā nav veikta. Kā izriet no apsūdzētās L.Z. sniegtās liecības, apsūdzētā esot bijusi aizvesta uz Dobeles policijas iecirkni, kur viņa atdevusi salasītos izsmēķus un tabaku. Šādu procesuālu dokumentu (aizturēšanas protokols, izņemšana) lietā nav, kas būtu vērtējami pierādījumi apsūdzētās liecības vērtēšanā. Līdz ar to nav pamata neticēt apsūdzētajai L.Z. par to, ka Dobeles policijas iecirknī, kur tika aizvesta, no viņas esot paņemta tabaka un izsmēķi. Tam, vai soma no noliktavas durvīm bija vai nebija redzama, tiesas ieskatā nav izšķirošas juridiskas nozīmes apsūdzētās zādzības nodoma pierādīšanā.

Kriminālprocesa likuma 126. panta otrajā daļā noteikts, ka pierādīšanas pienākums tiesā ir apsūdzības uzturētājam. Savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 19. panta trešo daļu visas saprātīgas šaubas par vainu, kuras nav iespējams novērst, jāvērtē par labu personai, kurai ir tiesības uz aizstāvību. Turklāt pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība apsūdzētā vainīgumam. Tiesas ieskatā lietā nav pietiekamu pierādījumu Krimināllikuma 175. panta trešās daļas subjektīvās puses - apsūdzētās zagšanas nodoma rašanās brīža, pierādīšanai, līdz ar ko pastāv saprātīgas šaubas par apsūdzētās L.Z. vainīgumu Krimināllikuma 175. panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas vērtējamas par labu apsūdzētajai un apsūdzētās L.Z. darbības kvalificējamas pēc Krimināllikuma 175. panta pirmās daļas. Apsūdzētās L.Z. vainīguma noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 175. panta trešajā daļā, pamatošana uz prokurora izvirzīto pieņēmumu pamata nav pieļaujama.

Saskaņā ar likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22. pantu, ja noziedzīga nodarījuma priekšmets noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī nepārsniedz vienu tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu, tad noziedzīgs nodarījums kvalificējams kā zādzība nelielā apmērā. Konkrētajā gadījumā nav notikusi zādzība nelielā apmērā, jo noziedzīgā nodarījuma priekšmets pārsniedz zādzības izdarīšanas laikā valstī noteiktās minimālās algas apmēru – 200 Ls.

Kā pirmstiesas izmeklēšanā, tā arī tiesas izmeklēšanā noskaidrots, ka naudas makā, kuru apsūdzētā L.Z. ieguva zādzības rezultātā no cietušās T.R., atradās dokumenti - vadītāja apliecība uz T.R. vārda, ,,Ergo" apdrošināšanas karte, un AS ,,Swedbank" debetkarte. Lietā nav tādu pierādījumu, kas norādītu uz to, ka apsūdzētās L.Z. nodoms bija pretlikumīgi iegūt tieši dokumentus un maksāšanas līdzekli -debetkarti. Tādejādi nav pamata apsūdzētās darbību kvalifikācijai pēc noziedzīgo nodarījumu daudzejādības, kvalificējot apsūdzētās L.Z. darbības arī par sveša maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 193. pantā un par dokumentu, kas piešķir tiesības vai atbrīvo no pienākumiem (..) nolaupīšanu, par ko atbildība paredzēta Krimināllikuma 274. pantā. Tiesa nekonstatēja minēto Krimināllikuma pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāva subjektīvās puses pazīmes, proti, apsūdzētās L.Z. tiešu nodomu nolaupīt tieši makā esošos dokumentus un maksāšanas līdzekli – debetkarti. Turklāt šāda apsūdzētās L.Z. darbību papildus kvalifikācija nav iespējama tiesas izmeklēšanā, jo šādi tiktu pārkāptas apsūdzētās tiesības uz aizstāvību un tiktu pasliktināts viņas stāvoklis.

Izvērtējot visus iepriekš izklāstītos un tiesas sēdes laikā pārbaudītos pierādījumus un saistot tos kopumā ar visiem krimināllietas materiāliem, tiesa atzīst, ka ar minētajiem pierādījumiem ir pilnībā pierādīts tas, ka L.Z. ir izdarījusi Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, proti, tiesai nav šaubu, ka apsūdzībā norādītajā vietā, laikā un apjomā L.Z. ir izdarījusi svešas kustamas mantas slepenu zādzību. Tiesa konstatē visu subjektīvo un objektīvo pazīmju kopumu, kvalificējošās pazīmes, lai apsūdzētās L.Z. darbības atzītu par noziedzīgu nodarījumu un tās kvalificē pēc Krimināllikuma 175. panta pirmās daļas, un pastāv Kriminālprocesa likuma 520. panta pirmajā daļā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta pirmo daļu apsūdzētajai ir piespriežams sods tādā apmērā, kādu nosaka Krimināllikuma 175. panta trešās daļas sankcijas, ievērojot Krimināllikuma vispārīgās daļas noteikumus.

Krimināllikuma 175. panta pirmās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanas veidā uz laiku līdz diviem gadiem vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu.

Nosakot soda veidu, tiesa atbilstoši Krimināllikuma 46. panta otrajai daļai ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, savukārt, nosakot soda mēru, saskaņā ar šī panta trešo daļu tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus. Turklāt sodam jābūt tādam, lai tas atbilstu Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā noteiktajam soda mērķim, proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Vērtējot apsūdzētās personību, tiesa konstatēja, ka L.Z. agrāk 11 reizes sodīta, pēdējo reizi ar Dobeles rajona tiesas 2013. gada 19. septembra spriedumu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas ar piespiedu darbu uz 50 stundām, sods izciests - piespiedu darbs nostrādāts, bet sodāmība nav dzēsta *(lietas 10.-12.,15.-16.33.,42.,58. lapa)*. Apsūdzētā L.Z. ir psihiatra uzskaitē *(lietas 17.lapa)*. No apsūdzētās paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka ir pensionāre.

Apsūdzētā izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kas ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu atzīts par mazāk smagu noziegumu.

Atbildību mīkstinošus apstākļus saskaņā ar Krimināllikuma 47. pantu tiesa apsūdzētajai L.Z. nekonstatē.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 1. punktu par apsūdzētās L.Z. atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgs nodarījums veido noziedzīgu nodarījuma recidīvu, jo jauns noziedzīgs nodarījums izdarīts nedzēstas iepriekšējās sodāmības laikā.

Nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā iepriekš minētos soda veida ietekmējošos apstākļus, to, ka apsūdzētās L.Z. izdarītais noziedzīgais nodarījums ir vērsts pret īpašumu un tam ir vienīgi mantiska rakstura kaitējums. Uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi apsūdzētā ir bijusi vairākkārt sodīta par mantiska rakstura noziedzīgiem nodarījumiem un zādzību šajā iztiesājamajā lietā apsūdzētā L.Z. izdarījusi nedzēstas sodāmības laikā. Secināms, ka apsūdzētās L.Z. dzīvesveids neliecina par viņas vēlēšanos dzīvot likumpaklausīgi, par ko nepārprotami liecina viņas iepriekšējās sodāmības.

Ņemot vērā spriedumā iepriekš konstatētos soda veida ietekmējošos apstākļus un prokurora viedokli par soda noteikšanu īslaicīgas brīvības atņemšanas soda veidā, tiesa atzīst, ka Krimināllikuma 35. pantā noteiktais soda mērķis konkrētajā gadījumā apsūdzētajai L.Z. būs sasniegts vienīgi ar sodu īslaicīgas brīvības atņemšanas soda veidā, kas saskaņā ar Krimināllikuma 38. panta otro un $2.^1$ daļu tiek noteikta no 15 dienām līdz trim mēnešiem. Šāds sods apsūdzētajai L.Z. būs taisnīgs, atbilstīgs viņas personībai, samērīgs, atbilstošs soda mērķim un soda veida ietekmējošajiem apstākļiem.

Tiesa secina, ka sods piespiedu darba soda veidā apsūdzētajai L.Z. nav piemērojams, jo apsūdzētā ir vecuma pensionāre un saskaņā ar Krimināllikuma 40. panta otro daļu piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām. Lai arī Krimināllikums sīkāk nepaskaidro, kas ir darbnespējīga persona, tomēr saprotams, ka par darbnespējīgu uzskatāma persona, kuras darba spējas sakarā ar vecumu, slimību, invaliditāti (..) ir ierobežotas vai to vispār nav. Šiem cilvēkiem ir nepieciešams sociālā aizsardzība un pienākuma uzlikšana strādāt var nelabvēlīgi ietekmēt šo cilvēku veselības stāvokli *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2007. gada 8. novembra lēmums lietā Nr.SKK-J-571/07)*. Arī juridiskajā literatūrā noteikts, ka darbnespējīgas personas ir invalīdi, pensionāri, grūtnieces u.c. *(sk. Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs. Vispārīgā daļa. Rīga: Firma ,,AFS", 2007., 144.lpp.)*. Secināms, ka sods piespiedu darba soda veidā pasliktinātu apsūdzētās veselību, kas būtu neatbilstoši cilvēktiesību pamatprincipiem un Kriminālprocesa likuma 1. pantā noteiktajam kriminālprocesa mērķim, līdz ar ko šis soda veids ir apsūdzētajai neatbilstošs un ar šo soda veidu nav iespējams sasniegt krimināsoda mērķi.

Sods naudas soda veidā apsūdzētajai nav piemērojams, jo atbilstoši Krimināllikuma 41. panta ceturtajai daļai, viens no naudas soda piemērošanas kritērijiem ir – apsūdzētā mantiskais stāvoklis. Vērtējot apsūdzētās L.Z. mantisko stāvokli, tiesa nekonstatēja tādu apsūdzētās mantisko stāvokli, kas dotu pamatu secinājumam, ka apsūdzētās mantiskais stāvoklis pieļautu naudas soda piemērošanu. Apsūdzētajai nav citu regulāru ienākumu kā vienīgi vecuma pensija. Ziņu par apsūdzētajai piederošiem nekustamajiem īpašumiem, vērtīgas kustamas mantas piederību krimināllietas materiālos nav un tāda manta netika konstatēta arī tiesas izmeklēšanā. Secināms, ka sods naudas soda veidā konkrētajā gadījumā ir neatbilstošs apsūdzētās personībai, tā piespriešanas gadījumā arī neizpildāms un pārāk mīksts sods.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajai L.Z. nav konstatēti, ne atbildību mīkstinoši, ne atbildību pastiprinoši apstākļi. Atbilstoši Krimināllikuma 175. panta pirmās daļas sankcijai, ievērojot Krimināllikuma 38. pantā noteiktos brīvības atņemšanas termiņus, tiesa atzīst, ka apsūdzētajai īslaicīgas brīvības atņemšanas sods nosakāms uz vienu mēnesi un 20 dienām.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas ceturto punktu procesuālos izdevumus lietā sastāda samaksa aizstāvjiem Dz.Bluķim, R.Zeseram un J.Zēģelem par juridiskās palīdzības sniegšanu pēc norīkojuma apsūdzētajai pirmstiesas un tiesas izmeklēšanā 187,57 EUR apmērā *(lietas 24.,37.,65.,83.,110.,156.lapa).* Tiesa atzīst, ka atbilstoši Kriminālprocesa likuma 368. panta ceturtajai daļai apsūdzētā L.Z. no procesuālo izdevumu samaksas atbrīvojama pilnībā, jo, kā izriet no apsūdzētās paskaidrojumiem tiesas izmeklēšanā, viņas vienīgie ienākumi ir vecuma pensija 160 EUR mēnesī, kas nesasniedz valstī noteikto minimālo darba algu, līdz ar ko ieturējumi no šiem ienākumiem nav pieļaujami, tiesa ņem vērā apsūdzētās vecumu – 70 gadi, kas nozīmē viņas ierobežoto iespēju strādāt un gūt papildus ienākumus, lai spētu samaksāt procesuālos izdevumus, turklāt no apsūdzētās paskaidrojumiem tiesas izmeklēšanā secināms, ka apsūdzētā ir maznodrošināta (apsūdzētā strādājusi „100 latnieku" programmas ietvaros). Līdz ar to procesuālie izdevumi konkrētajā gadījumā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 368. panta piektajai daļai sedzami no valsts līdzekļiem.

Tiesa atzīst, ka ar Aizkraukles rajona tiesas 2014. gada 4. decembra lēmumu apsūdzētajai L.Z. piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums, apsūdzētajai L.Z. atstājams negrozīts *(lietas 113.-116.lapa)*.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu brīvības atņemšanas soda termiņā ieskaitāms apsūdzētās L.Z. atrašanās apcietinājumā no 2014. gada 26. decembra *(lietas 139.lapa).*

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512, 520., 527., 528., 529., 530. pantu, tiesa

nosprieda

Atzīt L.Z. par vainīgu Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi un 20 (divdesmit) dienām.

Drošības līdzekli - apcietinājumu, L.Z. atstāt negrozītu.

Brīvības atņemšanas soda termiņā ieskaitīt L.Z. atrašanos apcietinājumā no 2014. gada 26. decembra.

Atbrīvot L.Z. no procesuālo izdevumu 187,57 EUR (viens simts astoņdesmit septiņu *euro* 57 centu) apmērā samaksas, kas saistīti ar advokāta piedalīšanos kriminālprocesā pēc norīkojuma un segt šos izdevumus no valsts līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas 2015. gada 20. februāra, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums saņemams tiesas kancelejā 2015. gada 20. februārī.

Tiesnese I.Zālīte